

PREISTORIA ÎN SUD-ESTUL EUROPEI
Tehnologie și societate în Peninsula Balcanică (mileniile VI-III a. Chr.)
(Cu privire specială asupra metalurgiei preistorice)

1. Noțiuni introductive.

- a. Obiectivele cursului.
- b. Definirea spațiului și perioadelor cronologice (neolitic, eneolitic, bronz timpuriu).
- c. Definirea tehnologiei ca domeniu de cercetare și importanța acesteia în studierea societăților preistorice, cu privire specială asupra metalurgiei.

2. Abordări teoretice (Partea I).

- a. Tehnologia și metalurgia din perspectivă cultural-istorică (de la anticari la Vere Gordon Childe).
- b. Tehnologia și metalurgia din perspectivă procesualistă (Lewis Binford și importanța proceselor în arheologie).
- c. Tehnologia și metalurgia din perspectivă post-procesualistă (Ian Hodder și dominația simbolurilor în discursul arheologic).

3. Abordări teoretice (Partea a II-a)

- a. Tehnologia și metalurgia din perspectivă post-umanistă (Bjørnar Olsen, dominația obiectului și arheologia simetrică).
- b. Diverse modele de abordare teoretică și metodologică (1): agența obiectului, biografia obiectului și importanța culorii în societățile preistorice.
- c. Diverse modele de abordare teoretică și metodologică (2): meșteșugul, agența umană, formă și stil, inovație și creativitate din perspectiva tehnologiei și metalurgiei preistorice.

4. Descoperirea metalului în Lumea Veche

- a. Descoperirea metalului și primele obiecte de cupru în neoliticul din Semiluna Fertilă.
- b. Descoperirea metalului și primele obiecte de cupru în neoliticul Peninsulei Balcanice.
- c. Meșteșugul ceramicii și metalurgia în Lumea Veche
- d. Receptarea modelelor teoretice în discursul arheologic din Peninsula Balcanică: evoluționismul, *Ex oriente lux* și difuzionismul.
- e. Colin Renfrew și autonomia spațiului sud-est european în epoca eneolitică.

5. Metalurgia extractivă în eneoliticul din Peninsula Balcanică

- a. Mineritul preistoric în Peninsula Balcanică: Rudna Glava și Ai Bunar

b. Ateliere metalurgice în eneoliticul și epoca timpurie a bronzului din Peninsula Balcanică: meșteșug și alegeri tehnologice

6. Arme, podoabe și unelte de metal în eneoliticul din Peninsula Balcanică (mileniile V-IV a. Chr): tehnologie, contexte și relevanță socială

a. Studiu de caz: necropola de la Varna.

b. Studiu de caz: descoperirile de tip Tiszapolgár și Bodrogkeresztúr de la Dunărea Mijlocie.

7. Arme, podoabe și unelte de metal în epoca timpurie a bronzului din Peninsula Balcanică (mileniile IV-III a. Chr): tehnologie, contexte și relevanță socială

a. Studiu de caz: topoarele cu gaură de înmănușare transversală.

b. Studiu de caz: descoperirile de tip Vučedol din Dalmația și de la Dunărea Mijlocie.

8. Arheometalurgia sau știința după știință: analiza elementală, studiul izotopilor, proveniența metalului și configurarea rețelelor de schimb în Peninsula Balcanică în milenii VI-III a. Chr.

9. Concluzii. Importanța tehnologiei și metalurgiei în studierea societăților preistorice din Peninsula Balcanică.

DEFĂȘURARE ȘI EVALUARE:

- Cursul de desfășurare în semestrul al doilea al anului universitar 2023-2024
- Evaluarea se face pe baza contribuțiilor de parcurs (intervenții și prezentări la seminar) și a unei lucrări individuale.

DATA: 15.02.2025